

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ 1978

Оркестър от висока класа

И в своята втора изјава на фестивалния подиум Литовският камерен оркестър оста на верен на себе си. Първо, поддържайки непроменено респектиращото си ниво, и второ, изнасяйки програма от класически и съвременни светски музикални образци, чрез които ги препрати от Пърсел към Байорас и Шостакович и после отново на зад към Моцарт.

В повечето случаи подобен скок става повод да се козастатира колко голяма е разликата в мисленето и чувстването на човека от тези две различни епохи. Със симпатия и известна завист дори ние се радваме на хармоничното светоусещане на старите майстори, което прави красива всяка мисъл, всяко чувство — от болката до веселието. Радваме се, но в повечето случаи някак отстраня. Дистанцията на времето особено респектира, когато изпълнението я подчертава. Типизираната фразировка, стилизиращата звучност, дискретно незабележимия ритъм подхранват нашите

асоциации с церемониалност, галантни реверанси или салонна изящност. Прекрасно, възвишено, мило и... далеч но. Като в музей.

Но вечерта на 31 март беше нещо друго. „Моцарт е жив“ — сякаш искаха да ни внушат С. Сондецкис и неговите музиканти със своето изпълнение. „Той е толкова жив, колкото и Шостакович, защото е велик!“. Минавайки през тяхното съзнание и пръсти, Моцартовата музика (Три Залцбургски дивертименти) ни убеждаваше в своята принадлежност към съвременността — тя беше динамична, ангажираща, прекрасна. Изключително прекрасна. Беше невъзможно не само да я съзерцаваме, защото тя увличаше в своето движение. Един Моцарт без перука, но не и в съвременен костюм! Придавайки на двестагодишната музика диригентът на реално съществуващото, Сондецкис избягва опасността да я въведе в несовместими и параметри. Неговата интерпретация сякаш играеше ролята на ма-

шина на времето, която превръща миналото в настояще.

Как Сондецкис постига това? Преди всичко, като успява да дозира типичното (т. е. най-характерното за стила) и индивидуалното (особеното за всеки епизод на творбата). Вещиност, може би, точно това е и определящата насока в концепцията на диригента. В съгласие с нея оркестровите групи действуват с пределно подчертани темброви характеристики, обособени в силата на звучността. Същевременно у Сондецкис не съществува постоанното противопоставяне на мелодия и съпровод, което в много случаи води към стандартизиране на изказа. Запазеното на известна самостоятелност на съпровождания материал действуваше именно по посока на възприетата основна концепция.

За диригента, очевидно, е от особена важност да създава и поддържа непрекъсната динамичност на движението, което увлича слушателя в потока на музикалната мисъл.

Акцентирането върху изпълнението на Моцарт издава кое ми е направило най-силно впечатление. Но и остатъчните пиеси в програмата носеха печата на ясна и интерпретаторска концепция, на безупречен контакт между оркестър и диригент, на максимална артистична концепция. Завладяваше прозвучаващата интересната Токата на литовския композитор Байорас. Камерната симфония на Шостакович беше третирана в единство на философското и експресивното начало, със стремеж към определена категоричност в изразността. Може за нас да е малко не обичайно подобно тълкуване на творбата, но убедителността, с която диригентът проведде своя замисъл, парира всякакви забележки. Майсторът има право да избере концепцията си.

Вторият концерт на Камерния оркестър на Литовската ССР затвърди впечатленията ни за неговата висока класа.

Светла СТОЯНОВА